

Buletinul Științific al Academiei de Științe Medicale

Numărul 159/ 4 iulie 2025

VACCINURILE ÎMPOTRIVA HERPEȘ ZOSTER ȘI RSV POT PROTEJA ADULȚII ÎN VÂRSTĂ DE DEMENTĂ

Adulții în vârstă din SUA care primesc vaccinurile împotriva zonei zoster cu adjuvant AS01 sau a virusului respirator sincițial (RSV) pot avea un risc mai mic de demență în următoarele 18 luni, scriu cercetătorii de la Universitatea din Oxford în npj Vaccines. Deoarece nu s-a observat nicio diferență între cele două vaccinuri, ambele conținând adjuvantul AS01 pentru a stimula răspunsul imunitar, autorii sugerează că AS01 în sine poate contribui la un risc mai mic de demență.

Echipa a analizat datele dosarelor electronice de sănătate (EHR) pentru a determina dacă AS01 are un rol în reducerea riscului de demență observat cu vaccinul *Shingrix* cu adjuvant AS01, comparându-l cu vaccinul *AS01 RSV Arexvy* și cu vaccinul *gripal*. *Shingrix* a fost asociat cu un risc mai mic de demență decât vaccinul viu, *Zostavax*, care a fost întrerupt în Statele Unite, deoarece *Shingrix* este mai eficient împotriva infecțiilor atât la bărbați, cât și la femei, au remarcat autorii studiului. "Există dovezi din ce în ce mai mari că vaccinarea împotriva zonei zoster (cunoscută și sub numele de herpes zoster, care este cauzată de reactivarea virusului varicelo-zoster) protejează împotriva demenței, unele studii arătând un efect mai puternic la femei", au scris ei.

În total, 35.938 de participanți au primit doar vaccinul *AS01 RSV* (vârsta medie, 72,8 ani), 103.798 au primit doar vaccinul *AS01 zoster* (69,2 ani) și 78.658 le-au primit pe ambele (72,4 ani). Au fost comparați cu cei care au primit vaccinul *gripal* și cu cei care nu au primit nici zona zoster, nici vaccinul RSV. Acestea corespund la 29%, 18% și 37% timp suplimentar fără un diagnostic sau 87, 53 și, respectiv, 113 zile pentru cei diagnosticați în termen de 18 luni de la vaccinare. În comparație cu cei care au primit vaccinul *gripal*, cei care au primit vaccinul RSV sau zona zoster au avut cu 18% până la 37% șanse mai mici de a avea un diagnostic de demență în următoarele 18 luni (raportul timpului mediu pierdut restricționat a fost de 0,71 doar pentru RSV, 0,82 doar pentru zona zoster și 0,63 pentru ambele

vaccinuri). "Acestea corespund la 29%, 18% și 37% timp suplimentar petrecut fără diagnostic sau 87, 53 și, respectiv, 113 zile pentru cei diagnosticați în termen de 18 luni de la vaccinare", au scris autorii. Diferența de risc de demență nu a fost semnificativ diferită între cei care au primit fie vaccin pentru zona zoster, fie vaccinul pentru RSV și cei cărora li s-au administrat ambele. Rezultatele au fost similare atât la bărbați, cât și la femei și la includerea participanților diagnosticați cu demență în primele 3 luni de urmărire. "Rezultatele au fost similare pentru rezultatul compozit al demenței sau decesului", au scris cercetătorii. "Rezultatele în ceea ce privește subcategoriile de demență au avut CI largi [intervale de încredere], reflectând incidența scăzută a unor subcategorii și lipsa utilizării subcodurilor în practica clinică de rutină, cu excepția "demenței nespecificate" care a reflectat constatarea primară."

Mecanismele din spatele efectelor anti-demență ale ambelor vaccinuri AS01 ar putea include prevenirea zonei zoster sau a infecției cu RSV, dar autorii au remarcat că acest lucru este puțin probabil, deoarece efectele au fost observate într-un interval de timp foarte scurt. Aceste descoperiri justifică studii clinice suplimentare pentru a confirma și înțelege efectele protectoare și durata acestora.

În plus, dacă vaccinurile cu adjuvant și-ar exercita efectul protector prin mecanisme separate, ne-am aștepta la un efect protector aditiv la persoanele care au primit ambele vaccinuri în comparație cu cele care au primit doar unul – un model care nu a fost observat aici", au scris ei. Rezultatele studiului, au spus ei, sugerează că vaccinurile cu AS01 împotriva zonei zoster și RSV oferă o anumită protecție împotriva demenței. "Datele noastre oferă sprijin pentru ipoteza că, pe lângă protecția împotriva infecției țintă, aceste vaccinuri ar putea proteja împotriva demenței prin acțiunea componentelor AS01 prin căi imunologice specifice.

Aceste descoperiri justifică studii clinice suplimentare pentru a confirma și înțelege efectele protectoare și durata lor.

Tradus și adaptat după Mary Van Beusekom, 2 iulie 2025

Colectiv de redacție: CS 1 Dr. Viorel Alexandrescu
Prof. Dr. Mircea Beuran
Prof. Dr. Emanoil Ceașu
Dr. Gabriel - Cristian Văcaru
Ref. Narcisa Samoilă
Tehnoredactare:
Traducere:
Site:
Alexandra Buzoianu
<https://www.adsm.ro>